

den matematisk fremstilte modellen som den tekstlige og mer utførlige fremstillingen gjelder det at den er preget av en sterkt personlig innsats fra forfatterens side.

Det samme gjelder bokens siste del om konjunkturpolitikk. På en beundringsverdige klar måte har det her lyktes ham å få trukket frem en rekke sider ved problemet som — ut fra erfaringer i anmelderens hjemland — ofte ikke blir viet fornøden oppmerksomhet i den offentlige diskusjonen om konjunkturpolitikken.

Som sammenfatning er det grunn til å ønske forfatterne til lykke med denne læreboken som samtidig er preget av en stor arbeidsinnsats et dristig opplegg og et meget vellykket resultat. Rett nok er det en del avsnitt som er egnet til å vekke opposisjon, men når alt kommer til alt er det kanskje ikke noen uheldig egenskap ved en lærebok.

Ole Myrvoll.

Carsten Welinder: Företaget och dess ekonomi. Kooperativa förbundets bokförlag, Stockholm 1950, 224 sider. Pris: 13 sv. kr.

De første afsnit i denne bog omhandlende virksomhedernes omkostninger, prispolitik og investeringskalkuler svarer i omarbejdet form til forfatterens behandling af de tilsvarende problemer i hans tidligere bog: »Økonomisk teori och politik«. I bogens sidste afsnit behandles mere ud fra økonomiske end bogføringsmæssige synspunkter problemerne i forbindelse med gevinstberegning og statusopgørelse i en virksomhed, herunder de forskellige vurderings- og afskrivningsmetoder samt reservedannelse og beskatning. Endelig indeholder bogen en litteraturfortegnelse og et sagregister.

Forfatteren angiver i forordet, at bogens formål er at give en oversigt over, hvad man sædvanligvis betegner som teoretisk driftsøkonomi. Dette formål synes i fuldt mål at være nået i den letlæselige og inspirerende bog.

Oversigten er meget omfattende. Bogens 7 kapitler indeholder hver for sig mange

afsnit og underafsnit. Det ligger i sagens natur, at det har været umuligt inden for bogens rammer at give en fuldstændig behandling af alle disse enkelte spørgsmål, men det er anmelderens indtryk, at det væsentlige overalt er kommet med. Den, der vil trænge dybere ned i enkelte af problemerne og deres løsning under forskellige forudsætninger, kan forfatteren med rette henvise til at studere arbejder, der ikke som det foreliggende tager sigte på at give et overblik over disciplinen driftsøkonomi, men som kun beskæftiger sig med enkeltproblemer inden for denne disciplin. Sådanne arbejder er der da også i stort antal henvist til i bogen.

Forfatterens åbenbart store aktualitetsans giver sig udslag i en række interessante oplysninger og eksempler af ny dato hentet fra det svenske erhvervsliv, ligesom der både spredtvis og i et særligt afsnit fremsættes en række synspunkter, der mere end sædvanligt i en driftsøkonomisk lærebog fører de skattemæssige hensyn, som en moderne driftsherre må tage, frem i lyset.

Forfatteren tør på grund af de eksisterende inflationstendenser ikke afgøre, om den nuværende — trods høje skatter — stærke svenske realkapitaldannelse kan tages som udtryk for, at beskatningen kun har ringe betydning for selve investeringsvolumenen, men han mener, at den stærke beskatning i hvert fald påvirker investeringens retning, fordi spørgsmålet om, hvilke investeringer, der ud fra et skattemæssigt synspunkt er mest lønnende, får betydning for driftsherrernes investeringskalkuler, og fordi beskatningen ikke rammer finansielle investeringer og realinvesteringer lige hårdt.

Dette spørgsmål er interessant og har et videre perspektiv. Anmelderen kan følge forfatteren i ovennævnte betragtning, men når forfatteren åbenbart side 116 hælder til den anskuelse, at beskatningen diskriminerer mod realinvesteringer, må der være grund til at sætte spørgsmålstegn. Forfatteren kommer da også selv lidt senere ind på, at mulighederne for gennem skattefri afskrivninger og gennem udnyttelse af bogholderimæssige tab at danne skjulte reser-

den matematisk fremstilte modellen som den tekstlige og mer utførlige fremstillingen gjelder det at den er preget av en sterkt personlig innsats fra forfatterens side.

Det samme gjelder bokens siste del om konjunkturpolitikk. På en beundringsverdige klar måte har det her lyktes ham å få trukket frem en rekke sider ved problemet som — ut fra erfaringer i anmelderens hjemland — ofte ikke blir viet fornøden oppmerksomhet i den offentlige diskusjonen om konjunkturpolitikken.

Som sammenfatning er det grunn til å ønske forfatterne til lykke med denne læreboken som samtidig er preget av en stor arbeidsinnsats et dristig opplegg og et meget vellykket resultat. Rett nok er det en del avsnitt som er egnet til å vekke opposisjon, men når alt kommer til alt er det kanskje ikke noen uheldig egenskap ved en lærebok.

Ole Myrvoll.

Carsten Welinder: Företaget och dess ekonomi. Kooperativa förbundets bokförlag, Stockholm 1950, 224 sider. Pris: 13 sv. kr.

De første afsnit i denne bog omhandlende virksomhedernes omkostninger, prispolitik og investeringskalkuler svarer i omarbejdet form til forfatterens behandling af de tilsvarende problemer i hans tidligere bog: »Økonomisk teori och politik«. I bogens sidste afsnit behandles mere ud fra økonomiske end bogføringsmæssige synspunkter problemerne i forbindelse med gevinstberegning og statusopgørelse i en virksomhed, herunder de forskellige vurderings- og afskrivningsmetoder samt reservedannelse og beskatning. Endelig indeholder bogen en litteraturfortegnelse og et sagregister.

Forfatteren angiver i forordet, at bogens formål er at give en oversigt over, hvad man sædvanligvis betegner som teoretisk driftsøkonomi. Dette formål synes i fuldt mål at være nået i den letlæselige og inspirerende bog.

Oversigten er meget omfattende. Bogens 7 kapitler indeholder hver for sig mange

afsnit og underafsnit. Det ligger i sagens natur, at det har været umuligt inden for bogens rammer at give en fuldstændig behandling af alle disse enkelte spørgsmål, men det er anmelderens indtryk, at det væsentlige overalt er kommet med. Den, der vil trænge dybere ned i enkelte af problemerne og deres løsning under forskellige forudsætninger, kan forfatteren med rette henvise til at studere arbejder, der ikke som det foreliggende tager sigte på at give et overblik over disciplinen driftsøkonomi, men som kun beskæftiger sig med enkeltproblemer inden for denne disciplin. Sådanne arbejder er der da også i stort antal henvist til i bogen.

Forfatterens åbenbart store aktualitetsans giver sig udslag i en række interessante oplysninger og eksempler af ny dato hentet fra det svenske erhvervsliv, ligesom der både spredtvis og i et særligt afsnit fremsættes en række synspunkter, der mere end sædvanligt i en driftsøkonomisk lærebog fører de skattemæssige hensyn, som en moderne driftsherre må tage, frem i lyset.

Forfatteren tør på grund af de eksisterende inflationstendenser ikke afgøre, om den nuværende — trods høje skatter — stærke svenske realkapitaldannelse kan tages som udtryk for, at beskatningen kun har ringe betydning for selve investeringsvolumenen, men han mener, at den stærke beskatning i hvert fald påvirker investeringens retning, fordi spørgsmålet om, hvilke investeringer, der ud fra et skattemæssigt synspunkt er mest lønnende, får betydning for driftsherrernes investeringskalkuler, og fordi beskatningen ikke rammer finansielle investeringer og realinvesteringer lige hårdt.

Dette spørgsmål er interessant og har et videre perspektiv. Anmelderen kan følge forfatteren i ovennævnte betragtning, men når forfatteren åbenbart side 116 hælder til den anskuelse, at beskatningen diskriminerer mod realinvesteringer, må der være grund til at sætte spørgsmålstegn. Forfatteren kommer da også selv lidt senere ind på, at mulighederne for gennem skattefri afskrivninger og gennem udnyttelse af bogholderimæssige tab at danne skjulte reser-

ver, har spillet en betydelig rolle i de sidste år, hvor realinvesteringer ofte er foretaget med det formål at opnå nye afskrivningsobjekter.

Hvis man kan slutte modsætningsvis ud fra det gamle udsagn, at det dunkelt sagte er det dunkelt tænkte, yder bogen bevis for, at dens forfatter tænker skarpt og klart. Bogen giver derfor en fortræffelig oversigt over driftsøkonomiens begreber og metoder, og den kan på det bedste anbefales til alle, som interesserer sig for disse ting.

Mads Thomsen.

Readings in Monetary Theory, The Blakiston Company, New York 1951. 514 sider. Pris \$ 4.75.

Readings in Price Theory, Richard D. Irving, Chicago 1952. 568 sider. Pris: \$ 5.00.

American Economic Association's genoptryk af vigtigere tidsskriftsartikler er fortsat med de to ovenfor nævnte. (De første 4 bind blev omtalt i dette tidsskrift, 1949, 3.—4. hæfte). Udvalget af penge-teoretiske artikler er redigeret af Friedrich A. Lutz og Lloyd W. Mintz, mens George J. Stigler og Kenneth E. Boulding står for pristeorien. Man kan være uenig med redaktionsudvalgene om enkelte artikler — og frem for alt vil enhver formentlig savne noget. Ikke desto mindre fortjener serien fornyet anbefaling. Den udvikler sig til at blive en fin række, som gør det muligt for alle at »have tidsskrifterne hjemme på reolen«.

Det er blevet fremhævet, at udvælgelsen har slagside mod Amerika. Det er måske uundgåeligt. Værre (og unødvendigt) er det, at den udførlige — og meget nyttige — bibliografi, som afslutter hvert bind, også har det. I *Readings in Price Theory* er der gjort en begyndelse til at råde bod herpå — ved en særlig bibliografi over engelske, franske, tyske, italienske og svenske artikler. Ikke af nationale, men af saglige grunde kunne man ønske, at denne række ville blive udvidet.

Næste bind siges at skulle omhandle finansvidenskab. Det er glædeligt, at serien fortsættes. Men man savner stadig en supplerende række med empirien.

P. Nørregaard Rasmussen.

M. Abramovitz: Inventories and Business Cycles with Special Reference to Manufacturers Inventories. National Bureau of Economic Research, New York 1950. XXXVI + 632 sider. 6 \$.

Forandringer i størrelsen af erhvervslivets lagre spiller en ikke uvæsentlig rolle i de fleste konjunkturforklaringer; men forskellige forfattere har tillagt lagerændringerne meget forskellig vægt, og der har heller ikke hersket nogen udpræget enighed med hensyn til spørgsmålet om, hvilke faktorer der er bestemmende for forløbet i så henseende. Man har imidlertid hidtil savnet en tilstrækkelig grundig bearbejdelse af det foreliggende — ikke alt for fyldige — statistiske materiale vedrørende disse forhold, og følgen er blevet, at det ikke har været muligt at skifte sol og vind lige mellem de forskellige opfattelser.

Det er disse problemer, Abramovitz har taget op i den foreliggende bog, og man må sige, at resultatet er blevet en virkelig værdifuld tilvækst til litteraturen om konjunkturbevægelserne. Forfatteren har kulegravet et omfattende statistisk materiale — vedrørende perioden 1919—38 i USA — som han anvender til belysning af en række af de tidligere fremsatte teoretiske opfattelser. Til trods for at han har kunnet trække på National Bureaus stab, har arbejdet utvivlsomt været af kæmpemæssigt format, og det er — i parentes bemærket — også forbundet med en del besvær for læseren at komme igennem bogens mange hundrede sider — men det er et besvær, som absolut lønner sig.

Når bogen virker noget tungtlæselig, skyldes det ikke alene den store mængde talmateriale, men også den omstændighed, at Abramovitz er tilbøjelig til at gentage de samme udredninger flere gange i forskellige sammenhænge. Årsagen hertil ligger nok bl. a. i, at forfatteren har valgt at